

Parochi non sunt de essentia Matrimonii, et consequenter ipse non est ejus Minister. Sed dices ex hoc inferri quidem, quod absente Parocho Matrimonium sit nullum, etiam quoad contractum, sed non deduci quod præsente Parocho et tacente, validus sit non solum contractus, sed etiam Sacramentum. At respondet, quod ratio Sacramenti non distinguatur a ratione contractus, dum communiter dicunt Theologi contractum Matrimonii fuisse a Christo enectum ad rationem Sacramenti. Et quod nostram sententiam tenerint Patres Concilii, censendum est ex eo quod communiter Theologi (quorum iudicium debet credi Patres Concilii sectatos fuisse) ante Concilium asserebant, Ministros Sacramenti Matrimonii esse ipsos contrahentes, ut testantur Bellarm. d. c. 7. et Pont. I. c. n. 7, atque fatetur ipse Canus, asserens (ut diximus) hanc sententiam esse communem Scholarum; et Dom. Sotus in 4. D. 26. qu. 2. art. 3. scripsit nullum suo tempore ausum fuisse oppositum scribere: et licet Canus citet pro se Guilielmum Parisiensem, tamen Bellarm. et Petrac., explicant illam nuptiarum benedictionem, quam requirit Guilielmus, esse conditionem, non tamen formam Sacramentum Matrimonii constituentem. Item Bellarm. ait alios AA. quos assert Canus, non loqui de benedictione, quam dat Sacerdos, dum assistit, et dicit: *Ego vos conjungo, etc.* sed de benedictione quam dat Sacerdos in Missa, de qua loqui ait idem Bellarminus pariter Pontifices a Cano adductos, et quæ (ut patet) non potest esse forma Sacramenti, cum ibi nulla sint verba, quæ forma Sacramenti videantur.

Prob. 4. ex eodem Trident. ex eo quod Concilium, dum nuptiae inceperint, imponit Parocho, ut dicat: *Ego vos in matrimonium conjungo, etc.*, ac deinde subjungit, vel aliis utatur verbis juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum. Si autem Concilium reputasset Parochum esse Matrimonii Ministrum, quomodo ei potuisset præscribere pro forma quæcumque verba quæ sunt juxta ritum receptum uniuscujusque Provinciæ. Hoc argumentum Cardinali Pallavicino (*Istor. del Concil. l. 23. c. 14.*) visum est evidens ad probandum, quod non Sacerdos, sed Sponsi Nuptiarum Ministri sint.

Probatur 5. Bened. XIV in laudato opere *de Syn. l. 8. c. 13. n. 8.*, sic ratiocinatur: In locis ubi Tridentinum promulgatum est, non raro contingit, aliquos Matrimonium contrahere testibus fortuitò astantibus, et Parocho reluctantè, quin ipse verbum ullum proferat. Hujusmodi conjugium in sententia Cani esset validum in ratione contractus, sed non Sacramentum, ob Sacerdotalis benedictionis defectum. Si Ecclesia sententiam Cani haberet pro vera (imò addo si haberet tantum pro probabili) deberet Ecclesia contrahentes compellere, aut saltem hortari ad suum contractum renovandum coram eodem Parocho, ut ejus verbis fiat Sacramentum, ne ejus gratia illi perpetuò carerent. Deinde subdit, quod ob eamdem rationem Ecclesia curare deberet instaurari clandestina conjugia inita in locis, ubi Trid.

Decretum non est receptum. Sed cum in neutro casu renovationem ab Ecclesia urgeri videamus, conjiciendum quod uterque contractus, licet Sacerdotis benedictione careat, ab Ecclesia pro Sacramento habeatur. Respondere possunt Adversarii, ideo Ecclesiam non curare de prædictis conjugiis instaurandis, quia contractus Matrimonii semel validè initus nequit deinceps effici Sacramentum, ut tenent Vasquez Durand. Pont. et alii. Sed respondet Benedictus l. c. quod longè communior sit sententia aliorum DD. quos sequitur Sanch. de Matr. l. 2. disp. 9. quæ docet bene posse Matrimonium, antea validum in sola ratione contractus, denique renovari, et assequi virtutem Sacramenti. Unde difficultas proposita non solvit; in hoc enim dubio Ecclesia non negligeret urgere fideles, ut in illis casibus conjugia renovarent, ne carerent saltem spe consequendi gratiam, quam juxta communiores sententias ipsi ex iteratione contractus obtinerent. His tamen non obstantibus, laudatus Benedictus ait, sententiam Cani, tot Doctorum suffragiis communiam esse probabilem, cuique liberum eam amplecti, absque ulla erroris nota. Adde præxim Ecclesiæ in reconvalidandis Conjugiis jam coram Parocho et testibus prius initis, sed invalidè propter occultum impedimentum, in quibus S. Pœnitentiaria ex oraculo S. Pii V, dispensando minimè requirit, imò expressè dicit illa reconvalidanda secretò, sine assistantia Parochi et testium; et sic communiter docent paucos Nav. Alex. Tourn. Habert et idem Bened. XIV. cum Van Espen, Pontas et pluribus Declaratiobibus S. C. et Decisionibus Roë Rom., et alii AA. innumeris; vide dicenda n. 1110. His positis valde miror, quod laudatus Benedictus postquam contendérat rationibus tam urgentibus contra sententiam Cani, illam n. 4. appellet probabilem, quamvis non intrinsecè, sed tantum extrinsecè eam probabilem censere videatur, eò quod (ut ait) est ipsa *Doctorum suffragiis communia*. Veruntamen magis oportet attendere ea, quæ scribit Benedictus in Decretali sive Epistola ad Archiepiscopum Goanum, quæ incipit, *Paucis abhinc hebdomadis (V. in Bullar. Vol. 12. p. 386. edit. Mechl.) ubi scribit ut Pontifex, quæ ea quæ profert ut Doctor privatus in præfato opere de Synodo; in prædicta enim Decretali expressè docet Ministros Sacramenti Matrimonii esse ipsos Contrahentes, non verò Sacerdotem, dum ait quod « materia sit mutua corporum traditio, verbis ac nutibus assensum exprimitibus, et mutua corporum acceptatio » forma. »*

398. — Objiciunt I. Solos Sacerdotes esse legitimos Sacramentorum Ministros, ex illo Apostoli (1. Cor. 4.) « Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei. » Et ideo dicunt statutam esse formam, ut habeatur ex Rituali, quam Parochus super nubentes proferre debet, dicens: *Ego conjungo vos in Matrimonium*. Ideoque addunt, aliquos SS. Patres (quos refert Bellar. c. 8.) dixisse, quod Matrimonia per Sacerdotes sacrificentur. Sed respondet cum

S. Th. Dist. 26. q. 2. qui sic docet : « Verba, quibus consensus matrimonialis exprimitur, sunt forma hujus Sacramenti, non autem benedictio Sacerdotis, quæ est quoddam *Sacramentale*. » *Sacramentale*, id est quædam solemnis caeremonia, quæ ex præcepto Ecclesiae requiritur. Et hoc est, quod SS. Patres intelligere volunt. Id clarius patet ex eodem *Trid. cit. c. 6. sess. 14.* ubi non dicitur, quod Sacerdos absolute proferre debeat formulam prædictam, *ego conjungo etc.*, sed quod vel eam dicat, vel alius utatur verbis, *juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum*. Formula verò illa alium sensum non præ se fert quam si Sacerdos diceret (*ut dicunt Frassen, et Sanch.*) : *Ego approbo, et benedico nuptias vestras in faciem Ecclesie.* Verum autem non est, quod omnia Sacra menta non per alios quam per Sacerdotes ministranda sint, cum laici etiam quandoque sint legitimi Ministri Sacramenti Baptismi ; Chri. us enim constituit Ministros Sacramentorum, juxta uniuscujusque Sacramenti naturam ; et quia contractuum natura est, ut per solum consensum nubentium ineantur, ideo in Matrimonio, quod consistit in contractu ad Sacramentum elevato, non alios Ministros Christus constituit, quam ipsos nubentes, qui per eorum consensum formam Sacramenti ministrarent.

Objiciunt II. Concil. Coloniense an. 1536. ubi p. 7. c. 4. sic habetur : « Quod Sacramentum (*scilicet Matrimonii*) si quis sicut decet acceperit, accidente Sacerdotali precatione, con fert donum Spiritus, quo vir diligit uxorem, sicut Christus dilexit Ecclesiam. » Ex quo inferunt, quod si per benedictionem Sacerdotis donum Spiritus confertur ; ergo per illam conficitur Sacramentum. Sed rectè respondent *Frassen, et Bellarm. II. cc.* quod ex verbis istius Concilii potius deducitur oppositum ; nam illa ex suo sensu non significant, quod per precationem Sacerdotalem conficiatur Sacramentum, sed potius quod, Sacramento jam confecto, precatio illa accedit, qua donum conferatur Spiritus sancti, preces Sacerdotis exaudientis. Tanto magis quod *Enchiridion*, ejusdem Concilii nomine deinde vulgatum, expressè dixit, « Verba conjugum, quibus ipsi mutuò dant sibi fidem, esse verbum (*id est formam*) quo fit Sacramentum. »

Objicit III. *Canus* testimonium Evaristi Papæ in c. *Alior Caus. 30. quæst. 5.* ubi dicuntur Matrimonia contracta sine benedictione Sacerdotis præsumi adulteria vel fornicationes potius, quam legitima conjugia. Sed bene respondet *Bellarum. loc. cit. cap. 8.* hic loqui Pontificem de probatione Matrimonii quoad forum externum, eo quod Ecclesia in foro externo non judicat legitima conjugia illa quæ non probantur per Sacerdotis testimoniū, præsumendo tunc defuisse mutuum consensum ; nisi (ut subditur in eodem textu) voluntas propria suffragaverit ; ergo ubi adest voluntas contrahentium, legitimū initur Matrimonium, licet in foro externo aliud præsumatur. Quod autem Evaristus certè ibi loquatur de foro externo, sapienter ait *Bell.*

ipsum *Canum* negare non posse, nam Trident. expressè declaravit conjugia clandestina esse vera Matrimonia, dum è converso Evaristus non jam dicit ea non esse Sacra menta, sed vocat adulteria, et fornicationes ; unde, ne dicatur Tridentinum contradixisse testimonio Evaristi, id quod Evaristus dicit necessariò de foro externo intelligendum. Alia objicit *Canus* quibus facilius responderetur, ut videre poteris apud *Bellarum. c. c. 8.*

899. — Ex nostra autem sententia infertur 1. quod Matrimonia quæ per procuratorem celebrantur, quia sunt legitimi contractus, idea vera etiam sunt Sacra menta, nec opus est, ut contrahentes postea coram Parocho se sistant ad Matrimonium ratificandum ; *Sanch. l. 2. D. 11. n. 27. et Bellarm. c. 7. n. 8. cum Navarr. Soto, et aliis, contra Canum.* Infertur 2. quod conjugia malitiosè contracta coram Parocho reluctant, et benedictionem denegante, sunt quidem graviter illicita, sed valida et vera Sacra menta, ut dicunt omnes pro nostra sententia allati ; et hoc etiamsi Parochus affectet nolle intelligere, nempe oculos et aures claudendo, ut sentiunt *Pontius l. 5. c. 29. num. 22. et Salmant. c. 8. num. 67. cum Led. et Leand.* (*contra Bonac. et Trull. ac Sanch. l. 3. D. 39. num. 6.*) ex Decreto Sacr. Congr. Conc. apud *Farinac.* ubi ad quæsitus : « Et quid si Parochus adfuisset, nihil tamen corum quæ agebantur vidi vel audivit, utrum tale Matrimonium sit nullum ? » *Sac. Congr. Concil. respondit* : « Matrimonium non valere, si non intellexisset, nisi ipse Parochus affectasset non intelligere. » Infertur 3. quod Matrimonia coram Parocho et testibus semel celebrata cum occulto impedimento dirimente, sublato impedimento per dispensationem, vera evadant Sacra menta per consensum absente Parocho præstatum ; vide dicenda *num. 1110.* Et hoc argumentum, ut ait *Benedictus XIV* loco citato, valde probat Ministrum Matrimonii non esse Sacerdotem, sed ipsos Sponsos ; alias rectè dicit, quod Ecclesia, nisi id haberet pro certo, nunquam permetteret Sponsos relinquiri in periculo, quod remaneant sine gratia Sacra menti. Adest tamen Decretum *S. C. sub die 8 Junii anni 1619. apud Ferrar. Biblio. t. 5. v. Matrimonium num. 19.* quod si Matrimonium esset nullum ex causa publica, scilicet ob defectum ætatis, tunc reconvalidandum est ante Parochum et testes. Infertur 4. quod Parochus, si assistat Matrimonio existens in mortali, non peccet graviter, quia non conficit nec ministrat Sacra mentum ; ita *Sanch. l. 2. D. 6. num. 2. et Bon. p. 4. num. 5. cum Suar. Con. Henr. Gutt. et Reg.* Utrum autem requirantur de præcepto gravi verba Parochi, *Ego conjungo vos, etc.* vel alia juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum, ut dicitur in *Trid. cit. sess. 24. c. 1.?* Negat *Bonac. p. 8. num. 4.* qui citat *Sanch. Con. Gutt.* et alios putantes earum omissionem esse tantum veniale ob parvitatem materiae ; sed affirmant *Barbos. de Potest. Episcop. Alleg. 32. 180. cum Reb. Henriq. et Salsedo,* et hoc mihi magis placet.

Fit autem quæstio, an à Sponsis, qui Matrimonium ineunt,